

TRAMUNTANA XXI

2018 / 2019

ANUARI

EDITA

Tramuntana XXI

FOTOGRAFIA

Joan Juan
Maria Reyero
Marta Ferriol
Pep Vicens
Sebastià Torrents

MAQUETACIÓ

Tramuntana XXI

AGRAÏMENTS

Antoni Martínez
Antònia Llabrés
Bruno Entrecanales
Climent Picornell
Jaume Garau
Joan Juan
Joan Mayol
Joe Holles
Luís Berbiela
Maria Cifre

CONTACTE

info@tramuntanaxxi.com
www.tramuntanaxxi.com
facebook.com/TramuntanaXXI
twitter.com/TramuntanaXXI

© Palma XXI, 2019
La Rambla, 13
07003 Palma

Dipòsit legal: PM 1379-2019

CARTA DEL PRESIDENT 4

PRESENTACIÓ TXXI 6

CONTEXT 8

BLOC 1:

Governança

Pacte per la Serra 18

Suport a entitats ciutadanes 20

Espais de participació a l'administració 24

Espais de participació amb agents implicats 26

Posicionament Llei de Camins 29

BLOC 2:

Responsabilitat econòmica, social i ambiental

Manual de Gestió Rural 32

Marca Tramuntana 33

Activitats de formació 35

Grup de Treball Repensam 2030 37

BLOC 3:

Divulgació del coneixement

Actes per la Serra 40

Estudi de capacitat de càrrega turística a Valldemossa 44

La Serra de Tramuntana: Un món per descobrir. Mapes de recerca 45

ALIANCES 49

COMUNICACIÓ 51

Arribam a l'assemblea anual de Tramuntana XXI i volem fer un exercici de balanç del període 2018-2019 però també compartir amb els socis i sòcies, i amb la societat en general, les línies estratègiques de la nostra feina a mitjà i llarg termini.

Aquest any ha suposat la consolidació de la nostra entitat a diferents nivells: d'incidència, tan política com amb la societat civil, programàtic i intern.

Tramuntana XXI va néixer amb la vocació de fer incidència sobre les institucions per impulsar un sistema efectiu de governança i iniciatives en favor de la conservació del patrimoni natural i sociocultural de la Serra de Tramuntana.

Aquest any hem fet una intensa tasca de relació amb les institucions (reunions amb partits polítics, amb ajuntaments, conselleries, etc.) que ha donat fruits. Veure els principals partits polítics asseguts a una mateixa taula, davant una sala plena de públic interessat, per intentar buscar el consens al voltant del nostre Pacte per la Tramuntana, n'és un.

Enguany hi ha hagut altres importants fites quant a incidència política de Tramuntana XXI: hem entrat a formar part dins grups de participació permanents de les administracions i hem consolidat la nostra participació en els que van crear l'any passat. Aquests espais són la clau per posicionar el nostre pensament i aconseguir una influència efectiva en la presa de decisions.

Però en què es basa el posicionament de Tramuntana XXI? Principalment en els espais de diàleg i generació de propostes col·lectives amb els agents implicats a la Serra (com per exemple un dels més importants per nosaltres, el sector primari) i en el suport a les iniciatives de la societat civil organitzada (com la plataforma MA-10).

A més per nodrir el nostre discurs i formular projectes innovadors, ens formem, investiguem, generem i difonem coneixement. És vital per nosaltres treballar amb entitats que són una referència quant a generació de coneixement, com el Cercle d'Economia i el Consell Econòmic i Social, entre d'altres. Amb ells i altres entitats formam part d'un grup de treball, que acaba de néixer, amb l'objectiu de fer propostes i repensar el model de les Illes Balears cap a 2030, amb prestigi i influència.

L'estructura de Tramuntana XXI és avui més forta i estable que fa un any. Amb el suport de la Fundació Iniciatives del Mediterrani hem pogut assegurar un equip tècnic, que fa operatius els nostres projectes i iniciatives. Està funcionant el nostre pla operatiu i l'estratègia a llarg termini. Comptam amb nous socis i sòcies que aporten idees, projectes i il·lusió per transformar la realitat de la Serra.

Per Tramuntana XXI la clau està a trobar l'equilibri entre un món rural viu i una activitat econòmica que sostingui el territori sense perjudicar els seus valors naturals i culturals, la vida dels habitants i la qualitat de l'experiència dels visitants.

La Serra és complexa i amb realitats molt diverses depenent del punt de vista: així volem que la gent aprengui a mirar-la, de manera integral, lluny de les postals estereotipades. Coneixent la riquesa però també les múltiples problemàtiques que enfronta la Serra, pensam que podrem mobilitzar una opinió pública sensibilitzada i activa per fer transformacions.

Per això seguirem treballant amb la línia d'incidència política per un sistema de governança unificat, eficient i participatiu que tingui en compte les necessitats dels agents implicats a la Serra. Cercarem canals de participació permanents dintre de les administracions, generant espais de diàleg amb els principals agents implicats i acompanyant a la societat civil organitzada per fer propostes consensuades per fer de la Serra de Tramuntana un espai viu i amable per tots els seus habitants i visitants.

Cercarem i posarem a la pràctica fórmules innovadores per recuperar aquells valors culturals i naturals que actualment es troben en risc, a través de captar finançament i generar aliances amb els principals sectors, per afavorir un model de desenvolupament del món rural sostenible per la Serra: a través de recerca de gestió de finques rurals, recuperació de marges i olivars, reforestacions d'espècies endèmiques, iniciatives de dinamització del sector primari, etc.

A més, seguirem generant i divulgant el coneixement sobre la Serra de Tramuntana, amb les principals institucions acadèmiques i centres de coneixement de les Illes Balears a través de la realització d'estudis, la publicació d'articles als mitjans i l'organització d'activitats i cursos.

La Serra és un mirall en el qual altres indrets de Mallorca, les Balears i, perquè no, el món, poden mirar-se: tant les llums (la gran riquesa mediambiental, el patrimoni cultural únic encara existent, els productes de la terra i gastronomia, etc.) com les ombres (la massificació i la gran pressió humana, la pèrdua de biodiversitat i d'activitat agrícola, la destrucció de patrimoni, etc.).

La Tramuntana pot esdevenir un laboratori per assajar fórmules innovadores que permetin mantenir els valors d'aquest patrimoni de la humanitat, revertir la situació d'abandonament del sector primari i manca de governabilitat i fins i tot millorar la seva realitat, amb sinergies que sabem serien exitoses com la connexió entre turisme, comerç i agricultura.

Joe Holles

PRESIDENT DE TRAMUNTANA XXI

PRESENTACIÓ

Tramuntana XXI

Tramuntana XXI (TXXI) som una associació no lucrativa que vol crear espais d'encontre i diàleg per a totes les persones i entitats interessades a col·laborar per un futur sostenible de la Serra de Tramuntana.

MISSION

TXXI treballam a favor de la Serra de Tramuntana tot impulsant el coneixement i el consens i compromís de persones (en especial, usuaris i propietaris), entitats, empreses i institucions per a l'economia sostenible, la qualitat ambiental, el patrimoni natural i cultural, el benestar dels seus habitants i la qualitat de l'experiència dels seus visitants.

VISIÓ

La Serra ha de ser un territori viu, tant biològicament com econòmicament, on la iniciativa privada i les institucions públiques contribueixin a la conservació i restauració dels seus valors ambientals, socials i culturals, des de la complicitat i la governança amb objectius compartits per evitar-ne la degradació i per millorar-la com a hàbitat humà i natural.

Junta Directiva

Joe Holles

President

Joan Mayol

Vicepresident

Antònia Llabrés

Secretària

Bruno Entrecañales

Tresorer

Antoni Martínez

Vocal

Joan Juan

Vocal

Jaume Garau

Vocal

Climent Picornell

Vocal

Maria Cifre

Vocal

Luís Berbiela

Vocal

CONTEXT

La Serra de Tramuntana, és un territori de gairebé 90 km de longitud, amb 62.400 ha d'extensió i on trobem 20 municipis amb una població d'aproximadament 134.650 habitants.

A més està inclosa dintre de la figura de protecció europea de Xarxa Natura 2000 i està declarada com a Paratge Natural des de l'any 2007 en l'àmbit de la comunitat autònoma de les illes Balears. Ambdues proteccions reconeixen un alt valor per a la conservació de la biodiversitat de l'espai natural terrestre amb major superfície de les Illes Balears, el 93% de la qual pertany a grans i petits propietaris, dividit en més d'11.000 finques agroforestals que aporten una multitud de serveis ecosistèmics intrínsecs cabdals per la conservació de l'entorn i la millora de la qualitat de vida dels seus habitants i visitants.

L'any 2011 es reconeix el seu valor excepcional i es declara Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO, com a Paisatge Cultural, principalment per les construccions de pedra en sec i les obres d'enginyeria hidràulica que hi són presents.

Aquest paisatge és fruit de generacions dedicades a les activitats tradicionals de la Serra com l'agricultura amb sistemes de marjades, la ramaderia i els oficis vinculats a l'explotació forestal, que han equilibrat la conservació de la biodiversitat i el desenvolupament de la societat rural i han modelat el paisatge de la Serra.

Cal destacar que avui dia la Serra de Tramuntana ha d'afrontar grans reptes de futur agreujats per la crisi del sector primari que posa en perill la pervivència de les activitats tradicionals. D'aquesta manera, l'amenaça per la conservació d'aquest espai natural és, ara mateix, més real que mai.

Així doncs, a causa del context actual, es fa molt difícil pels propietaris aconseguir la producció suficient per rendibilitzar el manteniment i la gestió de les seves finques. TXXI creu que per aquest motiu calen solucions innovadores i imaginatives que puguin revertir aquesta situació.

TXXI identifica les següents problemàtiques relacionades directament amb el model actual de desenvolupament a Mallorca.

1. Absència d'un sistema de governança unificat i efectiu

- **Absència de coordinació** entre les nombroses administracions que tenen competència a la Serra de Tramuntana.
- **Duplicitats** de responsabilitats que dificulten un sistema coherent i efectiu de gestió de la Serra de Tramuntana.
- **Insuficiència d'equips tècnics** per gestionar l'espai i realitzar projectes innovadors a les diferents administracions, de captar recursos i actualitzar o redactar els plans de gestió que contempla la normativa actual.
- **Carència d'espais de participació** permanents per la ciutadania (fonamentals per assegurar un sistema de governança legitimat a un espai 99% privat).

ESCENARI SEGONS TENDÈNCIES ACTUALS: Sistema de governança no efectiu, poca eficiència dels recursos invertits en gestió pública, impacte negatiu sobre la sostenibilitat social i ambiental per mala gestió, descontent de la ciutadania per no trobar canals de participació eficaços per incidir en un territori de propietat majoritàriament privada.

Augment de la complexitat i fragmentació política, funció pública lenta, fragmentada i descoordinada, participació precària de la societat civil.

Nota: En base a l'escenari tendencial previst a l'Estudi sobre la Prospectiva Econòmica, Social i Mediambiental de les Societats de les Illes Balears a l'Horitzó 2030 (CES, 2018)

2. Economia basada en el monocultiu turístic expansiu:

Creixement exponencial, accelerat i sense control de visitants. Els últims deu anys (coincidint amb la declaració de la UNESCO) ha augmentat el nombre de visitants un 20% anual, fins a arribar a més de mig milió de visitants l'any 2016, dels quals el 72%, eren no residents.^[1]

- La inexistència de càlcul d'un índex de capacitat de càrrega es tradueix en greus problemes de **saturació turística a les zones naturals i poblades**. Per exemple, actualment l'índex de pressió turística a Valldemossa és de 154 turistes per cada resident ^[2]. Aquesta saturació repercuteix no només en la vida dels residents, sinó en l'experiència dels visitants.
- Una de les conseqüències d'aquest creixement exponencial i accelerat és el fenomen de la **gentrificació**: per exemple a Valldemossa, les places turístiques han augmentat un 43% del 2012 al 2018 i el 82% dels comerços tenen especialització turística^[3], en detriment d'habitatge i comerç orientat als residents.

[1] Estimació de COMPASS LEXECON en base a dades de la Conselleria de Innovació, Investigació i Turisme de les Illes Balears, Consell de Mallorca i Muntanya del Voltor.

[2] Estudi de capacitat de càrrega turística al centre històric de Valldemossa. Fundació Iniciatives del Mediterrani febrer 2019.

[3] Ídem.

- **Problemes d'ús d'infraestructures:** Especialització d'infraestructures de transport pel turisme i l'oci, generació de problemes amb el transport privat (embossos, excés de renou, conducció temerària) en convivència amb ciclistes, senderistes i autocars. Manca de transport públic pels residents. Necessitat de sobredimensionar la infraestructures de serveis: Aigua, electricitat i residus durant la temporada turística.
- Proliferació d'**activitats massives** dintre de l'espai natural protegit: curses de muntanya, de BTT, triatlons etc.). La Serra esdevé un parc temàtic, com extensió d'altres zones de l'illa, on tot està permès.
- No s'ha desenvolupat adequadament l'**"experiència Tramuntana" diferencial, única i amb valor afegit**: La gran afluència de turistes no deixa dividends proporcionals a la Serra ni als seus habitants. Al contrari, la falta d'estratègia ha desembocat en l'erosió de la qualitat de l'experiència dels visitants, a més de la qualitat de vida dels residents.
- No hi ha una planificació del model de desenvolupament turístic que tenguí en compte l'escenari global de **canvi climàtic**: L'augment de pressió humana sobretot durant els mesos d'estiu com a conseqüència de l'estacionalització turística té importants impactes mediambientals que es veuen agreujats pel canvi climàtic.

ESCENARI SEGONS TENDÈNCIES ACTUALS:

Impactes negatius a nivell mediambiental, econòmic i social a causa del desequilibri entre oferta i demanda turística (la primera creix sense planificació segons els moviments expansius de la segona) :

- Alta pressió humana i saturació d'infraestructures a l'estiu.
- Dependència del sector turisme (50% PIB, tendència al decreixement respecte Europa).

Augmenta:

- Relació turista/resident (la més alta d'Europa).
- Estacionalització crònica.
- Places turístiques en habitatges plurifamiliars i oferta il·legal creixent però estancament de les places a hotels de tres estrelles.
- Emissions de CO2.
- Generació de residus.
- Consum de recursos hídrics i energia elèctrica provinent de fons contaminants.
- Consum de territori.
- Abocaments al medi aquàtic.

Disminueix:

- Temps d'estança mínima decreixent.
- Qualitat ambiental dels sistemes naturals i qualitat de vida dels residents.
- Riquesa de la població local.

Nota: Escenari tendencial previst a l'Estudi sobre la Prospectiva Econòmica, Social i Mediambiental de les Societats de les Illes Balears a l'Horitzó 2030 (CES, 2018)

3. El sector primari de la Serra està desapareixent. Els espais marginats a la Serra sumen una superfície aproximada de 207 km², equivalents a un 20% de la seva superfície total. D'aquests, més de la meitat han perdut la seva funció agrícola i actualment estan ocupats per espècies forestals^[1].

- **Incapacitat de captar recursos pel sector primari de la Serra:** Tot i ser un dels principals reclams turístics, els visitants de la Serra no contribueixen amb l'economia local. La despesa diària d'un visitant a la Tramuntana en béns i serveis consumits (excloent transport i allotjament) és de 8€ persona/dia, mentre que a la resta de l'illa ascendeix de 36€ ^[2], gairebé 5 vegades més. Això és degut al **model de *daytripping*** i una **falta d'estratègia per impulsar el consum del producte local com a part del *branding* de la Serra**.
- **Abandonament de les masses forestals a causa de la manca de rendibilitat del sector, augmentant el risc d'incendis i de plagues:** Quasi el 70% de la superfície de la Serra de Tramuntana és forestal. Només el 33% de la llenya que es consumeix a Mallorca prové de la Serra, representant llavors tan sols el 0,08 de PIB de les Illes Balears^[3].

[1] Marjades: un passat agrícola, un present forestal i un futur incert. Joan Bauzá

[2] Estimació de COMPASS LEXECON en base a dades de l'institut de turisme balear i Muntanya del Voltor

[3] Servei de gestió forestal i del sòl del Govern de les Illes Balears.

- **No hi ha una planificació del model de desenvolupament del sector primari que tengui en compte l'escenari global de canvi climàtic:** El decreixement de les àrees cultivades disminueix la capacitat d'infiltració d'aigua, augmenta l'erosió del sòl i representa una pèrdua d'aportament com a embornals naturals de carboni.
- El 94% de la Serra de Tramuntana està dividida en 11.000 finques forestals o agroforestals de propietat privada. El manteniment dels camins i paisatge agrícola marginat i la gestió forestal recau amb els propietaris. Aquests són els principals gestors de la Serra de Tramuntana i **no disposen d'ajudes ni d'espais de diàleg suficients** per sostenir aquesta situació.

ESCENARI SEGONS TENDÈNCIES ACTUALS: Sector agrari decreixent (0,4% i baixant), superfície cultivada decreixent.

Si es continua amb la mateixa tendència es preveu pel 2030 que el sector primari a les Illes Balears representi sols un 0,7% de la població ocupada, posant en evidència l'especialització de mercat laboral del sector comerç, hostaleria i transport que representarà un 40%.

Nota: En base a l'escenari tendencial previst a l'Estudi sobre la Prospectiva Econòmica, Social i Mediambiental de les Societats de les Illes Balears a l'Horitzó 2030 (CES, 2018)

1 Governança

Tramuntana és avui un paratge natural i cultural d'una extrema bellesa, molt atractiu per als seus habitants i per al seu gran nombre de visitants. Els seus valors i atractius ens plantegen uns reptes molt grans si volem evitar la seva pèrdua. Respondre a aquests reptes implica, sens dubte, construir una nova arquitectura institucional per a la governança de la Serra. Només amb una nova forma de governança podrem afrontar la problemàtica mediambiental, econòmica i social que afecta la Tramuntana, amb l'imprescindible consens i implicació de la ciutadania en general, les entitats, les empreses, els usuaris, els propietaris i les institucions.

A TXXI entenem la governança com el conjunt de processos i institucions legals i polítiques que, incloent-hi normes i valors, permet que la ciutadania en general i els agents implicats del territori en particular, articulin els seus interessos, resolguin les seves diferències i exerceixin els seus drets i obligacions en relació a la gestió i ús del territori.

Pacte per la Serra

Durant 2019 TXXI ens hem reunit amb els diferents partits amb representació parlamentària per donar a conèixer el Pacte per la Serra. Aquests encontres formen part de les accions d'incidència que la nostra entitat duu a terme com a compromís adquirit a través del "Manifest per la Tramuntana", document al qual es van adherir 41 entitats el juliol del 2018.

El Pacte pretén ser un acord entre els partits polítics per consensuar una sèrie de punts comuns per a la futura legislatura, cercant el compromís moral i polític d'aquests partits per impulsar mesures positives concretes per a la Serra a les institucions.

Podeu consultar el [Manifest](#) i el [Pacte per la Serra](#) a la nostra pàgina web.

Reunions amb Més, PSIB-PSOE, El Pi i Podem.

El dia 4 d'abril TXXI vam organitzar a Ca'n Oleo el debat polític "Un pacte per la Serra?" amb representants de les diferents formacions polítiques.

Els participants al debat van ser:

- Vicenç Vidal, Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears, en representació de Més per Mallorca.
- Mercedes Garrido, Consellera de Territori i Infraestructures del Consell de Mallorca, en representació del PSIB/PSOE.
- Jaume Font, president d'El Pi.
- Moisés López, candidat al Parlament, en representació de Podem Mallorca.
- Antoni Solivellas, batle d'Escorca, en representació del Partit Popular.

Els representants varen coincidir en la importància de trobar mecanismes per evitar l'excessiva burocràcia pels tràmits per ajudes i subvencions i en fer més protagonistes els actors del territori en totes les decisions. Encara hi ha punts en els quals s'ha de continuar parlant per buscar un consens, com el tema dels usos de la Serra. Tots els representants es van comprometre a tornar-se a seure després del període electoral amb la voluntat d'arribar a acords significatius que permetin signar un pacte de consens entre totes les formacions i així garantir la protecció i promoció de la Serra de Tramuntana i la seva gent.

"El principal compromís que com a TXXI vam adquirir al Manifest de la Tramuntana va ser fer la incidència necessària per fer que passés precisament el que avui està passant aquí: partits de diferents colors asseguts a una mateixa taula amb la voluntat de cercar el consens i fer acords pel futur de la Serra de Tramuntana"

Joe Holles, president de TXXI

Suport i acompanyament a entitats ciutadanes de la Serra

TXXI, amb vocació d'esdevenir una entitat que acompanya a les plataformes ciutadanes de la Serra en el seu diàleg amb les institucions, ha portat a terme diverses accions per impulsar la recerca de solucions a diferents problemes que pateixen els habitants dels municipis de la Tramuntana.

- **Problema dels renous i perillositat per les males pràctiques viàries a la carretera Ma-10.**

TXXI vàrem sol·licitar una reunió amb la delegada de Govern, Rosario Sánchez, amb el president de la Mancomunitat de la Tramuntana, Jaume Bujosa, i el representant de la Plataforma veïnal Ma-10, José Ángel Jimenez, per parlar dels problemes de la carretera Ma-10.

Les entitats representants de la societat civil vàrem compartir amb la delegada de govern les preocupacions sobre els impactes d'aquest fenomen a la vida dels residents i a l'experiència dels visitants al paratge natural i paisatge cultural i declarat patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

A més d'abordar el tema de la perillositat a la carretera per l'excés de velocitat i la conducció temerària, la reunió es va centrar a posar en evidència la contaminació acústica generada per aquestes pràctiques. Segons una enquesta realitzada per la Plataforma Ma-10, un 40% dels veïns i veïnes enquestades opinen que els forts renous produïts per les motos cada cap de setmana són un problema greu.

Reunió amb la delegada de Govern, Rosario Sánchez, un representant de la Plataforma Veïnal Ma-10, el batle de Bunyola i president de la Mancomunitat de la Tramuntana i el president i directora tècnica de TXXI.

Fruit d'aquesta interlocució, la delegació de govern va posar en marxa un sistema de controls a la carretera a través de la Direcció General de Tràfic.

El president de TXXI, Joe Holles, va escriure l'article d'opinió "Perill a la carretera, renou i contaminació: Una realitat impròpia d'un paratge natural" al Diario de Mallorca per deixar palesa la postura de l'entitat al respecte i esbossar possibles línies d'actuació per resoldre el problema.

*"És especialment paradoxal i preocupant que aquesta situació
tengui lloc a un paratge natural, declarat patrimoni de la
humanitat, categoria atorgada a indrets que han de ser protegits"*

Joe Holles, president de TXXI

- **Comissió pels problemes de soroll a causa de la ruta aèria sobre la Serra.**

TXXI va organitzar una reunió amb diferents experts i afectats, atenint-nos a la petició dels veïns de la Vall d'Orient, els quals manifestaven el seu malestar ocasionat per l'aparició de soroll causat pel tràfic aeri sobre la Serra de Tramuntana.

A la reunió hi van assistir el president de la Mancomunitat Jaume Bujosa, Raúl Cabello de l'Associació professional de controladors aeris, Ramón Ferrer d'Air Consultors Aeronàutics i Damià Llopis, president de l'associació de veïns d'Orient.

Així es va resoldre que la ruta que sobrevola la Serra de Tramuntana està operativa des de fa dos anys, compleix totes les condicions de les normatives europees i els avions volen a una altura adequada.

Es contempla la possibilitat que el soroll es degui a l'orografia de la vall d'Orient, ja que es va verificar que altres municipis la Serra no patien aquest problema.

Malauradament, la vall d'Orient no és considerada com a zona d'aproximació a l'aeroport i no s'hi preveuen controls de renou.

- **TXXI, GOB i Amics de la Terra sol·liciten anul·lació de l'atorgament d'un quiosc-bar a Cala Tuent**

A petició de l'Associació de veïns de cala Tuent, les entitats Amics de la Terra, TXXI i GOB vam sol·licitar l'anul·lació de l'atorgament d'un Quiosc-Bar a Cala Tuent.

La Cala de Tuent, una de les cales verges més valuoses de la Serra de Tramuntana, pateix una intensa massificació durant els mesos d'estiu. Vinculada a aquesta pressió turística i ús intensiu, alguns visitants duen a terme pràctiques irresponsables o incíviques com fondejos irregulars, festes nocturnes a la platja, encesa de fogueres i abandonament de fems, que tenen un impacte ambiental sobre la cala.

La delegació de Costes va registrar una petició per a la instal·lació d'un quiosc a la Platja de Tuent. Les entitats signants vam presentar al·legacions a aquesta petició i esperam que sigui denegada, així com ho preveu la Llei de Costes i al Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana (PORN).

Des de TXXI pensam que no s'han d'autoritzar aquest tipus d'activitats de caràcter purament econòmic lligades a l'oci i sense cap relació vinculada a les activitats tradicionals d'un lloc amb un alt valor natural, tant en l'àmbit paisatgístic com ecològic.

Impuls i inclusió a espais de participació ciutadana de l'administració

A TXXI creiem que perquè hi hagi un model efectiu de governança és necessari que la societat civil organitzada estigui present en els espais de participació de les administracions públiques competents.

Perquè aquests espais de participació siguin efectius han de ser de règim permanent i s'hi han de veure representats tots els actors implicats al territori.

- **SET de turisme actiu i ecoturisme**

TXXI vam ser convidats a sumar-mos als Segments Estratègics de Turisme, específicament al d'ecoturisme i al de turisme actiu de l'Agència d'Estratègia Turística de les Illes Balears (AETIB).

Els Segments Estratègics de Turisme són grups de treball que conjuntament amb diferents empreses, entitats i institucions, pretenen estructurar, crear, comercialitzar i posicionar les Illes Balears com una de les principals destinacions relacionades amb turisme actiu i ecoturisme.

Constitució de la Mesa Permanent de la Serra de Tramuntana, presidida per la Consellera de Territori i Infraestructures. Raixa, juliol 2018.

- **Mesa Permanent Consorci Serra de Tramuntana**

Des dels inicis de TXXI hem tingut la preocupació de millorar la governança a la Serra així com d'introduir dins els òrgans de gestió una representació de les principals associacions no governamentals que tenen activitat o interès a la Serra. Per això, TXXI va promoure, la conformació del Consell Consultiu del Consorci de la Serra de Tramuntana.

Aquest òrgan creat el juny del 2018 s'ha dividit en una organització més executiva, la Mesa permanent, la qual s'ha convocat cada dos mesos des de la seva creació. TXXI ha assistit a les 6 reunions que s'han convocat des de llavors, on s'ha pogut participar en els diferents projectes que actualment està impulsant el Consorci, així com exposar la nostra visió i s'ha defensat els interessos dels agents implicats a la Serra de Tramuntana.

Creació d'espais de participació amb agents implicats

Per TXXI és fonamental fomentar la participació dels agents implicats amb la Serra de Tramuntana, recollir les seves propostes i escoltar les seves preocupacions i problemàtiques per tal de poder fer les accions d'incidència necessàries.

Amb aquest esperit durant aquest període hem generat espais de participació amb dos agents clau per a la gestió de la Serra: el sector agrícola i ramader i els guies de muntanya. A través d'aquestes trobades, TXXI, amb la voluntat d'esdevenir una plataforma de participació ciutadana, vol crear un espai de diàleg entre tots els actors implicats al territori, aquells que viuen i treballen a la Serra de Tramuntana.

- **Debat amb guies de muntanya**

Al novembre de 2018 va tenir lloc el II Seminari per a Guies de Muntanya. TXXI, Amics de la Terra Mallorca i l'Associació de Guies i Tècnics de Muntanya van col·laborar amb el Consorci Serra de Tramuntana per a la seva organització.

En el marc del curs es va dur a terme una taula rodona que va servir per recollir la diversitat de punts de vista al voltant del guiatge de muntanya a la Serra, a la que van participar Carme Vidal Juan, presidenta del GEM; Eduard Casajuana, tresorer de l'Associació de Tècnics Esportius i Guies de Muntanya; Tonina Bergas Torrens, corredora de curses de muntanya i jutgessa de l'especialitat; Diego Zaforteza, president de l'Asociación Cultural Patrimonio Histórico del Mediterráneo (Itinerem).

"És important entrar en contacte amb els guies de muntanya perquè són un dels col·lectius que participen en la Serra. Des de TXXI som conscients que si no hi ha cooperació entre els diferents agents amb interessos a la Serra, si no hi ha consens sobre com habitar i gaudir d'aquest patrimoni de la humanitat, no traurem endavant el projecte de sostenir els seus valors naturals, culturals i patrimonials"

Miquel Rayó, TXXI

• I Trobada de Gestors de la Serra de Tramuntana

El mes de gener de 2019 TXXI va organitzar la primera Trobada de Gestors de la Serra de Tramuntana, a l'agroturisme de Bàltx d'Avall (Fornalutx). A l'encontre van participar més de 40 gestors, entre pagesos, petits productors, propietaris i agents forestals. També van assistir tècnics de diferents organismes públics, que van participar com a experts en les seves àrees.

La primera Trobada de Gestors de la Serra de Tramuntana va ser una gran ocasió per conèixer de primera mà quines són les problemàtiques que afecten el dia a dia dels agents del sector primari, que treballen i cuiden de la Serra cada dia, a la vegada d'intentar fer propostes i detectar oportunitats per tal de transformar l'actual situació de manca de rendibilitat de les activitats tradicionals de la Tramuntana.

Després d'identificar les principals problemàtiques es va dur a terme un treball per plantejar propostes de millora sobre cada àrea (forestal, interacció amb visitants, normativa, ajudes i subvencions, rendibilitat econòmica, etc.), que van ser recollides per TXXI per tal de contribuir al seu impuls i tramitació davant les institucions competents.

Podeu consultar l'[Informe de la Trobada de Gestors a la nostra web](#).

"Aquesta trobada per mi ha estat molt interessant: a la Tramuntana el que necessitam és crear nexes, conèixer-mos, compartir experiències, identificar aliats. Veure que determinades idees són compartides i que podem fer força perquè siguin una realitat"

Toni Font, pagès i propietari d'una finca al Barranc de Biniaraixl

"La UNESCO ens va declarar Patrimoni per la mà humana a la Serra: al llarg de segles, vàrem ser capaços de domesticar un entorn molt àrid i dur com poden ser les muntanyes i convertir-ho en un espai productiu, amb una tenacitat admirable. Qui el manté són els gestors particulars"

Pep Bernales, Cap de Servei del Consorci Serra de Tramuntana

Posicionament sobre la Llei de Camins

Al mes de desembre de 2018 es va aprovar finalment la Llei de Camins Llei de Camins Públics i Rutes Senderistes de Mallorca i Menorca. TXXI va acompanyar tot el procés fins a la seva aprovació, fent esmenes a la Proposta de Llei, reunint-se amb els sectors implicats, fent incidència a les institucions competents, etc.

Quan la llei es va aprovar, TXXI vàrem fer un [comunicat públic](#), assenyalant la seva rellevància històrica en la legislació d'aspectes que afecten directament a la Serra de Tramuntana. La llei esdevé la normativa més rellevant que, a partir d'ara, regirà moltes de les dinàmiques que, tant residents, com propietaris, turistes i visitants, viuen a la Serra.

Això no obstant, vàrem ser crítics amb els aspectes que passava per alt la llei i per no haver incorporat algunes de les esmenes que havíem fet. Ens vàrem reunir amb l'Associació de Propietaris per fer una lectura conjunta del text i extreure els seus punts crítics per a futures accions d'incidència.

"Nosaltres hem estat conscients durant anys del potencial i rellevància de legislar sobre l'accés i ús dels camins de la Serra de Tramuntana. Aquesta important tasca, feta des del consens i el diàleg (senyes d'identitat de la nostra associació), pot suposar un canvi de paradigma en moltes de les dinàmiques de la Serra: la residència, les activitats agrícoles i l'explotació econòmica, el senderisme, la promoció i l'experiència turística, etc."

Posicionament de TXXI sobre l'aprovació de la Llei de Camins Públics i Rutes Senderistes

2

Responsabilitat econòmica, social i ambiental

Cada dia observam com s'intensifiquen els desequilibris que es detecten des de fa anys. Les activitats d'oci creixen i generen nous impactes, al mateix temps que les activitats tradicionals agràries, ramaderes i forestals que han conformat la singular fesomia de la Serra desapareixen o es troben en situació crítica, a causa sobretot de la seva manca de rendibilitat. També veiem com l'administració pública, en els seus diferents nivells i departaments, no integra adequadament la gestió de les diferents activitats que afecten la Serra.

Aquesta dinamica, lluny d'alleujar els problemes de la Serra, els agreuja, ja que no existeix un model general que consideri la necessària interrelació de la responsabilitat econòmica, social i ambiental de l'espai.

TXXI creu amb la necessitat de crear una estratègia de desenvolupament rural a la Serra a llarg termini que ajudi a diversificar l'activitat econòmica. Tot impulsant les activitats tradicionals, generant riquesa al territori, conservant els valors naturals i culturals a través d'activitats de baix impacte.

Manual de Gestió Rural

El mes de setembre va tenir lloc a Costa Nord, Valldemossa, l'acte de presentació d'una publicació molt important per TXXI: el Manual de gestió rural de la Serra de Tramuntana.

Aquesta publicació és un document pràctic, perquè els gestors de finques disposin d'informació útil de les possibles activitats a la Serra i de referències administratives o empresarials. Per elaborar-ne el contingut, es van convocar a més de trenta experts que van aportar les dades essencials de la seva especialitat per a la seva aplicació a la Tramuntana.

El Manual consta de 6 blocs temàtics amb un total de 46 fitxes, on cada una resumeix el valor cultural i històric vinculat a cada activitat amb informació per a la gestió dels diferents àmbits d'una finca rural, combinant els sabers populars de generacions de pagesos que han treballat a les nostres muntanyes amb pràctiques modernes.

"Per mantenir la Serra és necessària una presència humana activa, que gestioni el medi. Amb el Manual volem aportar alguna cosa a la gestió de la Serra que, a més, té una condició: que sigui rendible".

Joan Mayol, vicepresident de TXXI

Marca Tramuntana

Durant el 2018, TXXI coincidint amb la iniciativa del Consorci Serra de Tramuntana, va desenvolupar un projecte per crear una marca Serra de Tramuntana. L'objectiu d'aquest projecte és potenciar el consum de tots aquells productes i serveis de la Serra de Tramuntana que contribueixen al manteniment del paisatge, la cultura i la biodiversitat, valors pels quals va ser declarada Paisatge Cultural per la UNESCO.

La visió de TXXI respecte a la marca és que el gran repte és donar suport a empreses regionals i actors locals per millorar la seva competitivitat de mercat, incentivant als visitants de la Serra a consumir producte local i a contractar serveis "responsables", tot col·laborant així al manteniment dels valors ecològics, paisatgístics, històrics i culturals de l'àrea. No es tracta sols d'una nova etiqueta per als productes, sinó de crear sinergies entre productors, comercialitzadors i consumidors, amb la Serra com a protagonista.

El mes de maig de 2018 el Consorci Serra de Tramuntana va fer la primera consulta pública per demanar a la societat com hauria de ser el reglament que reguli la futura Marca Serra de Tramuntana, on TXXI va aportar la seva visió.

Durant aquest curs 2018/2019 TXXI ha estat treballant conjuntament amb el Consorci Serra de Tramuntana i la resta d'entitats que formen part de la Mesa Permanent del Consell Participatiu, per definir aspectes del reglament que configuren aquesta marca, que finalment va ser aprovat el 10 de gener del 2019 pel Consell de Mallorca.

TXXI estem especialment satisfets per la inclusió de la figura d'"Amics de la Serra de Tramuntana", amb el qual es reconeixeran no sols productes sinó també empreses, que amb un fons de responsabilitat social i ambiental, ajudaran a la comercialització d'aquests productes que es volen potenciar.

TXXI per la nostra part, ja hem començat a realitzar reunions amb representants del món empresarial per explicar aquest projecte i buscar sinergies i crear aliances entre el sector primari i el sector del turisme.

Així mateix, des del Consorci s'està treballant amb els plecs que definiran cada producte que inclourà la Marca Serra de Tramuntana, dels que se'n preveu la seva publicació dintre del curs 2019/2020.

En aquest sentit volem destacar la nostra insistència a protegir els olivars centenaris de la Serra, que tan difícil ho tenen per a competir amb les noves plantacions d'olivar que proliferen al Pla. Per això s'ha insistit en què la Marca tingui un especial reconeixement de l'oli i oliva de taula provinents d'olivars de secà, empeltats en peu d'ullastre, en marjades i plantació irregular.

Lamentam que de moment no es reconeixeran productes ramaders i cinegètics com el xot i el cabrit, degut a les dificultats que comporta la definició i control de l'àmbit territorial de les pastures i els escorxadors. Així i tot, és possible que s'incloguin més endavant i TXXI farà tot el possible perquè així sigui.

Activitats de formació

Per TXXI és molt importat impulsar o donar suport a espais de formació i capacició en temes que, a través d'aliances estratègiques amb actors implicats amb el territori, generin protecció i promoció sostenible de la Serra.

Per aquest motiu durant aquest període hem organitzat dues formacions, una enfocada en el sector dels guies de muntanya i l'altre per fer una introducció en una pràctica basada en el benestar i el respecte per la natura: els banys de bosc.

- **II Seminari per a Guies de Muntanya**

El mes de novembre de 2018 es va realitzar el II Seminari per a Guies de Muntanya. TXXI, Amics de la Terra Mallorca i l'Associació de Guies i Tècnics de Muntanya varen col·laborar amb el Consorci Serra de Tramuntana per la seva organització. El curs, que va comptar amb la participació de 40 persones, es va desenvolupar al llarg de dues jornades: una, més teòrica, a la finca Raixa; i l'altra, una sortida de camp, a diversos projectes agrícoles i empresarials a Valldemossa, Banyalbufar i Sóller.

"Per aquesta segona edició del curs ens hem volgut centrar més en desenvolupament agrícola i econòmic, que tenen molta relació amb el paisatge de la Serra".

Sandy Hemingway, Amics de la Terra

"Durant el curs hem fet una mirada a la Serra de Tramuntana viva, no com una postal, un decorat o escenari per anar a passejar".

Miquel Rayó, TXXI

- **Formació en guiatge per boscos terapèutics**

Al mes de febrer d'aquest any, TXXI, juntament amb l'associació catalana Sèlvans, vàrem organitzar la primera jornada formativa a Mallorca sobre "Guiatge per boscos terapèutics: Els banys de bosc". El curs va tenir lloc al Santuari de Lluc, que es va implicar molt activament en la preparació i que va cedir les seves instal·lacions per al seu desenvolupament.

Al curs, al que es van combinar elements teòrics i pràctics, varen participar 35 persones. Un grup motor, que ja s'ha reunit diverses vegades amb l'acompanyament tècnic de TXXI, ha quedat establert després del curs, amb la idea d'explorar possibilitats d'introduir aquesta pràctica a Mallorca.

"Per TXXI és important identificar activitats i usos de la Serra que contribueixin, d'un costat, a la seva protecció i valoració com a patrimoni natural i cultural, i d'un altre, que puguin esdevenir una potencial font de recursos econòmics alternatius als generats pel turisme de masses, que té un alt impacte mediambiental i social"

Joe Holles, president de TXXI

Grup de treball Repensam 2030

De l'estratègia a la pràctica

El juny vàrem participar en el primer encontre “Repensar 2030” organitzat pel Cercle d'Economia, al qual es va aconseguir una fita històrica, en reunir per primera vegada als principals centres de pensament socioeconòmic de les Balears: el Consell Econòmic i Social, la Fundació Impulsa, la Universitat de les Illes Balears, el Col·legi d'Economistes, la Fundació Marilles, el Col·lectiu Alternatives, Palma XXI i TXXI. Amb la participació especial del Dr. Vicente Liern, de la Reial Acadèmia de les Ciències Econòmiques i Financeres, l'objectiu de la reunió va ser l'establiment d'unes bases consensuades per a repensar el nostre model productiu i la sostenibilitat de les nostres illes.

A la reunió es va acordar la necessitat de crear un grup de treball amb el major nombre d'integrants de diferents entitats de tots els àmbits i ideologies, per treballar conjuntament en el canvi del nostre model productiu i socioambiental.

Com a mesura concreta es va proposar crear un índex sintètic que ens permeti monitorar de manera continuada la sostenibilitat del nostre model. Un índex sintètic que, de la mateixa manera que el PIB mesura els ingressos econòmics de forma global, o l'índex de pressió humana mesura la càrrega humana sobre un territori, puguem mesurar la sostenibilitat del nostre model de societat per a entendre el cost del creixement econòmic sobre el nostre entorn social i natural. L'ambició és que un índex d'aquestes característiques es pugui consolidar i esdevenir una eina de conscienciació amb incidència política real.

3

Divulgació del coneixement

TXXI fomenta la investigació i la recollida de dades i d'informacions significatives i rigoroses sobre la Serra. D'aquesta manera es disposarà d'una línia de base sobre la qual fonamentar qualsevol proposta d'intervenció.

Així mateix també considerem de rellevant importància la transmissió d'aquest coneixement de la Serra, per tal de sensibilitzar la ciutadania sobre el seu gran valor natural i cultural i els reptes que afronta a causa de la situació actual. Per aquest motiu des de TXXI organitzem actes d'interpretació, educació i formació sobre diferents àmbits.

Actes per la Serra

Donant a conèixer la Tramuntana

Per TXXI és molt important, per tal de generar sentiment de compromís i protecció de la Serra, sensibilitzar a la ciutadania i donar a conèixer la Tramuntana i la seva complexitat.

Per això, durant aquest període s'han continuat organitzant trobades mensuals als diferents pobles de la Serra, amb l'objectiu de crear aquest espai d'encontre i de debat en temes concret i sovint desconeguts sobre la realitat de la Tramuntana.

Han estat un total de 5 actes per la Tramuntana durant aquest període a 4 municipis de la Serra, als que han participat nombroses persones, tant sòcies com no sòcies de l'entitat.

- **Presentació del Manual de Gestió rural de la Serra de Tramuntana.** Costa Nord, Valldemossa, setembre de 2018.

Per presentar el Manual de Gestió Rural de la Serra de Tramuntana, es va comptar amb un convidat molt especial: el zoòleg i naturalista Jordi Sargatal, exdirector del parc dels Aiguamolls de l'Empordà i de la Fundació Territori i Paisatge. També va participar Joan Mayol, coordinador de la publicació i membre de TXXI.

- **Història i iniciatives del sector agroalimentari a la vall de Sóller: el cas de Fet a Sóller.** Sóller, octubre de 2018.

En aquesta visita vàrem apropar-nos a la història del seu sector agroalimentari i conèixer de primera mà una bona pràctica empresarial utilitzant productes locals: el cas de *Fet a Sóller*, exitosa empresa comercialitzadora de productes locals. El seu fundador, Franz Kraus, i un dels enginyers de l'empresa, Lluç Crespí, van fer la presentació.

La jornada es va tancar amb un col·loqui amb Ramón Molina de Dios, professor d'Economia de la Universitat de les Illes Balears, qui ens va il·lustrar sobre la història econòmica de la vall.

- **Vi, cervesa, oli: Oficis i sabors.** Puigpunyent i Galilea, desembre 2018.

Per acabar l'any, vàrem organitzar aquesta visita per apropar a la ciutadania a projectes emprenedors basats en oficis tradicionals i productes locals.

L'acte va consistir en una visita guiada per diferents iniciatives empresarials del sector agroalimentari a la regió: les bodegues Son Puig a Puigpunyent i l'obra de Ca's Cerveser a Galilea. Finalment el grup va poder conèixer la història i present de la tafona de Conques de la mà de Teresa Nieto, veïna de Puigpunyent que fa anys lluita per la seva recuperació i rehabilitació. La defensa de la tafona de Conques és un exemple d'iniciativa ciutadana per recuperar i conservar el patrimoni de la Tramuntana.

- **Muntanya del Voltor: una experiència de custòdia del territori.** Valldemossa, abril 2019.

Per visibilitzar iniciatives que contribueixen a la protecció del territori i a trobar models de gestió dels visitants respectuoses amb el medi ambient i el patrimoni, vàrem organitzar un itinerari interpretatiu al projecte de l'Associació Muntanya del Voltor, una experiència de custòdia del territori a Valldemossa.

La visita va servir per difondre una experiència concreta de bones pràctiques a la Tramuntana, amb vocació de vincular la conservació de la biodiversitat i del patrimoni cultural amb l'ús públic, el turisme i l'agricultura tradicional.

- **De la prehistòria als darrers musulmans a la Serra de Tramuntana.** Valldemossa i Deià, maig 2019.

Vàrem començar l'itinerari visitant el jaciment arqueològic de Son Ferrandell, a Valldemossa. A continuació ens desplaçàrem a Deià on l'historiador especialitzat amb prehistòria i gestió del patrimoni cultural Jaume Deyà va oferir una ponència sobre el jaciment d'Almallutx. Per acabar el matí vàrem fer una visita al museu arqueològic de Deià.

Estudi de capacitat de càrrega turística

Valldemossa

Segons l'Organització Mundial del Turisme, la capacitat de càrrega és "el nombre màxim de persones que poden visitar una destinació turística alhora, sense causar la destrucció física, econòmica i sociocultural de l'entorn, així com la disminució inacceptable de la qualitat en la satisfacció dels visitants".

És a dir, el nombre de turistes que la ciutat o destinació és capaç d'acollir sense produir impactes que perjudiquin el desenvolupament de les activitats quotidianes de les persones residents, així com la recerca d'instruments per a la millora d'una planificació i gestió estratègica d'una destinació turística.

TXXI i Palma XXI, amb el suport de la Fundació Iniciatives del Mediterrani, van presentar al febrer d'aquest any (als mitjans de comunicació en una roda de premsa i al públic general a un acte a Costa Nord, Valldemossa) l'estudi de capacitat de càrrega turística a Valldemossa. L'estudi vol aportar dades empíriques al debat per tal de comprendre com es manifesta l'alta intensitat turística al centre històric de Valldemossa, de gran importància real i simbòlica per a tots els mallorquins i mallorquines i que pateix d'un procés de transformació que amenaça amb la seva desaparició com a lloc per viure-hi per a convertir-se en un centre urbà destinat al monocultiu turístic.

Per conèixer els principals resultats de l'estudi, [podeu descarregar l'informe la nostra pàgina web](#).

La Serra de Tramuntana: un món per descobrir

Mapes de recerca

El projecte "[La Serra de Tramuntana: un món per descobrir](#)" és una iniciativa de l'associació TXXI i la Societat Balear d'Educació Ambiental (Sbea). Ha comptat amb el suport de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca per la impressió del material, que s'ha fet als tallers del projecte d'inclusió social de la Fundació Amadip Esment. En total s'han distribuït 3000 carpetes amb el material didàctic, que inclouen làmines en gran format amb mapes topogràfics per un costat, i per l'altre, mapes il·lustrats amb elements de flora, fauna, patrimoni i personatges il·lustres de la Serra. A més també s'ha afegit dues làmines il·lustrades amb informació específica sobre flora i elements singulars.

El projecte es va desenvolupar en tres fases: presentació al professorat per part de TXXI i l'Sbea, treball amb els mapes a l'aula i sortides de camp per posar en pràctica l'aprenentatge amb el material.

Un cop finalitzada la primera fase del projecte es va sol·licitar als representants dels centres que responguessin una enquesta per avaluar el grau de satisfacció de l'alumnat i el professorat. Com a conclusions de l'enquesta es destaca que el professorat ha valorat el material molt positivament i que ha despertat bastant d'interès entre l'alumnat. Les activitats s'han aplicat majoritàriament el segon cicle de primària, però també al primer cicle de secundària.

En aquests moments s'està definint la segona fase del projecte, de cara al curs vinent. Es volen vincular les activitats amb les diferents assignatures i dotar el projecte de major interactivitat amb els centres participants, millorant els canals per compartir les seves experiències i oferint el material en format digital de manera més accessible i organitzada segons les seves necessitats.

Donant veu als gestors de la Serra

Aliança amb Fora Vila Verd

Aquest 2019 hem establert una aliança estratègica amb la publicació setmanal Fora Vila Verd, suplement del diari El Mundo, per anar publicant una sèrie de reportatges sobre la realitat dels gestors de la Tramuntana. TXXI col·labora amb aquest mitjà, que arriba cada dimecres (dia en què es publica el suplement) a més de 30.000 persones, com a part del compromís que vam assumir a la trobada de gestors: aconseguir espais per visibilitzar les problemàtiques i propostes de la Serra de Tramuntana.

Els reportatges es publicaran mensualment i abordarem les següents àrees: construccions i patrimoni, normativa, activitat econòmica, interacció amb visitants, forestal i ajudes i subvencions.

Ja hem publicat tres reportatges: un sobre el compromís i les dificultats que troben els gestors del Barranc de Biniaraix, per il·lustrar l'eix de [construccions i patrimoni](#); un altre sobre la [manca de rendibilitat dels productes agrícoles i ramaders](#) a la Serra de Tramuntana; i l'últim sobre les [dificultats i importància de la gestió forestal](#).

Difusió de la història del Barranc de Biniaraix

Col·laboració amb el llibre "Cent porxos, cent històries"

Hem donat suport a Miquel Martorell, pagès i propietari d'un petit oliver al Barranc de Biniaraix, per a la publicació del seu llibre "100 porxos, 100 històries". Al llibre es fa un recorregut històric per les construccions patrimonials que encara queden al Barranc i aborda les dificultats que enfronten el "barranquers" per gestionar un territori complicat i poc productiu amb molt de compromís, esforç i voluntat d'aportar a la conservació del patrimoni i el territori.

TRAMUNTANA XXI

ESTIMAM LA SERRA

ENTITATS AMB LES QUE HEM COL·LABORAT:

INSTITUCIONS

- Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears
- Consell de Mallorca
- Consorci Serra de Tramuntana
- Paratge Serra de Tramuntana
- Mancomunitat Serra de Tramuntana
- Universitat de les Illes Balears
- Agència de Turisme de les Illes Balears
- Delegació del govern de les Illes Balears
- Servei de gestió forestal i del sòl de Govern balear
- Santuari de Lluc

Ajuntaments:

- Valldemossa
- Pollença
- Puigpunyent
- Deià
- Estellencs
- Sóller

EMPRESES

- Cas Cervesser
- Son Puig
- Fet a Sóller

ENTITATS SOCIALS

- Associació Guies de Muntanya i Escalada
- Amics de la Terra
- GOB
- Associació Sèlvans
- Societat Balear d'Educació Ambiental - SBEA
- Congrés de Medi Ambient - CONAMA
- Associaci Muntanya del Voltor
- Moviment Ecolocal Mallorquí) - MEM
- Museu Arqueològic de Deià

COMUNICACIÓ

La plana web www.tramuntanaxxi.com i els perfils a les xarxes socials Facebook i Twitter esdevenen la nostra línia de contacte directe amb els socis i simpatitzants, i suposen una eina d'informació i difusió de les nostres activitats.

Enguany hem incorporat a l'equip de Palma XXI, gràcies al suport de la Fundació Iniciatives del Mediterrani, una persona tècnica de comunicació per donar un impuls a l'estratègia comunicativa de la nostra entitat, tant per difondre les nostres accions i projectes com per posicionar els missatges clau de Palma XXI.

La nostra plana **web** compta amb una mitjana de 1000 usuaris mensuals, un 25% més que el període anterior, amb un nombre de sessions mensuals en torn de 1500, un 40% més respecte a l'any passat.

Els seguidors als perfils de **xarxes socials** van en constant progressió: al juny de 2019 comptam amb 321 a Twitter (xarxa que hem reactivat enguany), gairebé un 60% més que al gener de 2018, i 5739 a Facebook, quasi sis vegades més.

La nostra **Newsletter** mensual arriba a 755 persones.

Durant aquest període TXXI ha esdevingut una font reconeguda pels mitjans de comunicació, que es posen en contacte amb nosaltres habitualment per conèixer la nostra opinió sobre temes com la Llei de Camins, l'abandó del sector primari o el model turístic a la Serra.

Entre gener de 2018 i maig de 2019 hem aparegut mencionats als mitjans de comunicació més de 100 vegades.

A més tenim una col·laboració mensual amb el suplement Fora Vila Verd del diari El Mundo, a on es publiquen reportatges a profunditat sobre els diferents temes d'interés dels gestors de la Serra: visibilitzar les seves problemàtiques i propostes és un compromís que vàrem adquirir a la I Trobada de Gestors de la Tramuntana, el mes de gener. Aquests reportatges arriben a les 30.000 persones que compren El Mundo, l'últim dimecres de cada mes.

ANUARI
2018/19

TRAMUNTANA **XXI**